

**“KARDIOLOGIYA” FANINI O‘QITISHDA BO‘LAJAK
SHIFOKORLARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI
RIVOJLANTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA
EKSPERIMENTAL NATIJALARI**

Kasimova Nixola Kadirovna

Andijon davlat tibbiyot instituti mustaqil tadqiqotchisi

***Annotatsiya:** Mazkur tezisda “Kardiologiya” fanini o‘qitish jarayonida bo‘lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish samaradorligini baholash mezonlari hamda tajriba-sinov ishlari natijalari tahlil qilingan. Tadqiqotda kasbiy kompetensiyaning mazmuni klinik fikrlash, amaliy ko‘nikma, kommunikativ tayyorgarlik, mustaqil qaror qabul qilish va refleksiv yondashuv kabi tarkibiy qismlar asosida yoritilgan. Shuningdek, kompetensiya rivojlanish darajasini aniqlash uchun kognitiv, amaliy-faoliyatli, motivatsion-qadriyatli va shaxsiy-refleksiv mezonlar ishlab chiqilgan. Eksperimental kuzatuvlar natijasida interaktiv metodlar, klinik vaziyatlar, simulyatsion topshiriqlar va kompetensiyaviy baholash vositalariga tayangan holda tashkil etilgan o‘quv jarayoni talabalarning kasbiy tayyorgarligini oshirishda yuqori samaradorlik ko‘rsatishi asoslab berilgan.*

***Kalit so‘zlar:** kardiologiya, bo‘lajak shifokorlar, kasbiy kompetensiya, baholash mezonlari, eksperimental natijalar, klinik fikrlash, simulyatsion ta’lim, kompetensiyaviy yondashuv.*

Kirish.

Zamonaviy tibbiyot ta’limida bo‘lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish asosiy maqsadlardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda klinik fanlar, ayniqsa “Kardiologiya” alohida o‘rin tutadi, chunki mazkur fan yurak-qon tomir tizimi kasalliklarini anglash, tashxislash, differensial baholash va davolashga oid nazariy bilim hamda amaliy ko‘nikmalarni integratsiyalashgan holda shakllantiradi. Kardiologik tayyorgarlik bo‘lajak shifokordan chuqur nazariy

tayyorgarlik bilan bir qatorda klinik vaziyatni tahlil qilish, simptomlar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash, instrumental va laborator ma'lumotlarni sharhlash, tezkor va asosli qaror qabul qilishni talab etadi. Shu sababli "Kardiologiya" fanini o'qitishda kasbiy kompetensiyani rivojlantirish samaradorligini aniq mezonlar asosida baholash muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Mazkur tezisning maqsadi "Kardiologiya" fanini o'qitish jarayonida bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish samaradorligini baholash mezonlarini aniqlash va tajriba-sinov ishlari natijalarini tahlil qilishdan iborat.

Materiallar va metodlar. Tadqiqotda nazariy tahlil, pedagogik kuzatuv, qiyosiy solishtirish, tajriba-sinov va natijalarni umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Kasbiy kompetensiyaning tarkibiy tuzilmasi tibbiy ta'lim metodikasi, kompetensiyaviy yondashuv va klinik tayyorgarlik bo'yicha ilmiy manbalar asosida o'rganildi. "Kardiologiya" fanini o'qitish samaradorligini aniqlash uchun quyidagi baholash mezonlari ajratildi:

birinchidan, **kognitiv mezon** — talabarning kardiologiyaga oid nazariy bilimlari, tushunchalarni anglash darajasi, klinik terminologiyani to'g'ri qo'llashi; ikkinchidan, **amaliy-faoliyatli mezon** — EKGni sharhlash, yurak-qon tomir tizimi holatini tahlil qilish, klinik belgilarni baholash, differensial tashxis yuritish va amaliy topshiriqlarni bajarish qobiliyati;

uchinchidan, **motivatsion-qadriyatli mezon** — kasbga qiziqish, fan mazmuniga ichki ehtiyoj, klinik faoliyatga mas'uliyatli munosabat; to'rtinchidan, **shaxsiy-refleksiv mezon** — o'z faoliyatini baholash, xatolarni anglash, mustaqil xulosa chiqarish va o'z ustida ishlashga tayyorlik.

Mazkur mezonlar asosida kompetensiyaning past, o'rta va yuqori darajalari belgilandi. O'quv jarayonida interaktiv ma'ruzalar, klinik holatlar tahlili, simulyatsion mashg'ulotlar, kichik guruhlarda ishlash, muammoli vazifalar va refleksiv topshiriqlar qo'llanildi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, "Kardiologiya" fanini an'anaviy usullarda o'qitish bilan cheklangan holatda talabalarning bilimlari

ko'proq reproduktiv xarakterda namoyon bo'ladi, ya'ni ular nazariy ma'lumotlarni eslab qolishadi, biroq klinik vaziyatlarda mustaqil tahlil va qaror qabul qilishda qiyinchilikka duch kelishadi. Interaktiv va kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan o'quv jarayonida esa kasbiy kompetensiyaning barcha tarkibiy qismlarida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi.

Kognitiv mezon bo'yicha talabalar kardiologik sindromlar, tashxisiy algoritmlar va davolash tamoyillarini chuqurroq anglay boshladilar. Amaliy-faoliyatli mezon asosida ular EKG natijalarini sharhlash, bemor shikoyatlari va klinik belgilarini tahlil qilish, differensial tashxis qo'yish hamda klinik vaziyatga mos qaror ishlab chiqish ko'nikmalarini samaraliroq namoyon etdilar. Motivatsion-qadriyatli mezon bo'yicha talabalarning fanga bo'lgan qiziqishi, klinik muhokamalardagi ishtiroki va kelajak kasbiy faoliyatiga mas'uliyatli yondashuvi kuchaydi. Shaxsiy-refleksiv mezon bo'yicha esa ular o'z bilim va ko'nikmalarini tanqidiy baholash, xatolar ustida ishlash va o'zlashtirish dinamikasini kuzatish qobiliyatini rivojlantirdilar.

Eksperimental kuzatuvlar natijasida ayniqsa klinik vaziyatli topshiriqlar va simulyatsion mashg'ulotlar kasbiy kompetensiyani rivojlantirishda yuqori didaktik samara berishi aniqlandi. Bunday topshiriqlar talabalarni nazariy bilimni real yoki realga yaqin vaziyatlarda qo'llashga, fikr yuritish ketma-ketligini asoslashga va amaliy qaror qabul qilishga undadi. Natijada o'quv jarayonining samaradorligi oshib, kasbiy tayyorgarlikning amaliy yo'naltirilganligi kuchaydi.

Muhokama. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, kasbiy kompetensiyani rivojlantirish samaradorligini baholash faqat yakuniy nazorat natijalari bilan cheklanmasligi kerak. Bu jarayon talabaning bilim hajmi bilan bir qatorda uning klinik fikrlashi, amaliy harakatlari, kasbiy motivatsiyasi va refleksiv tayyorgarligini ham o'z ichiga olgan ko'p mezonli baholash tizimiga asoslanishi lozim. Ayniqsa, "Kardiologiya" fanida diagnostik tafakkur va klinik qaror qabul qilish markaziy o'rin tutgani sababli, baholash mezonlari ham ana shu kompetensiyalarni qamrab olishi zarur.

Tajriba-sinov ishlari interaktiv ta'lim, muammoli vaziyatlar va simulyatsiyalardan foydalanish orqali kasbiy kompetensiyani sezilarli darajada rivojlantirish mumkinligini ko'rsatdi. Bu esa an'anaviy ta'limdan kompetensiyaviy va amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim modeliga o'tish zarurligini tasdiqlaydi. Shuningdek, baholash mezonlarining aniq ishlab chiqilishi o'qituvchiga talabaning rivojlanish dinamikasini kuzatish, individual yondashuvni qo'llash va o'quv jarayonini maqsadli boshqarish imkonini beradi.

Xulosa.

“Kardiologiya” fanini o'qitishda bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish samaradorligini baholash uchun kognitiv, amaliy-faoliyatli, motivatsion-qadriyatli va shaxsiy-refleksiv mezonlarga asoslangan tizimli yondashuv zarur. Eksperimental natijalar interaktiv, klinik yo'naltirilgan va simulyatsion metodlar asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni kasbiy kompetensiyaning shakllanishida yuqori samaradorlikka ega ekanini ko'rsatdi. Shu bois “Kardiologiya” fanini o'qitishda kompetensiyaviy baholash mezonlari va amaliyotga yaqinlashtirilgan metodlarni qo'llash bo'lajak shifokorlarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning muhim sharti hisoblanadi.

REFERENCES:

1. Rustamov M. Use Of Modern Methods In Teaching “Information Technology” In Medical Education // *Science And Innovation*. – 2023. – Vol. 2. – No. A7. – Pp. 30–33.
2. Rustamov M. Improving The Methodology Of Teaching The Subject “Information Technologies And Modeling Of Technological Processes” In An Innovative Educational Environment // *Science And Innovation*. – 2023. – Vol. 2. – No. B7. – Pp. 58–61.
3. Rustamov M. Teaching computer science in higher education: problems and solutions: the rapid development of information and communication technologies in our country is due to state support // *Архив Исследований*. – 2020. – P. 5.

4. Rustamov M. Enhance students' knowledge and skills with multimedia tools in an innovative educational environment // *Science And Innovation*. – 2023. – Vol. 2. – No. B10. – Pp. 43–45.
5. Rustamov M. Tibbiy ta'limda innovatsion ta'lim metodlari va ta'lim vositalaridan foydalanishning afzalliklari (Axborot Texnologiyalari Va Jarayonlarni Matematik Modellashtirish Faniga Tadbiq Misolida) // *News Of The Nuuz*. – 2024. – Vol. 1. – No. 1.5.1. – Pp. 197–199.
6. Rustamov M. M. Enhancing medical education through virtual reality: innovative methods and practices // *Лучшие интеллектуальные исследования*. – (publication year not specified).
7. Ma'mirjon qizi Teshaboyeva, Gulmira. "Biofizika fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish." *Ustozlar uchun* 83.1 (2025): 88-91.
8. Ma'mirjon qizi Teshaboyeva, Gulmira. "Biofizika fanida simulyatsion va vr texnologiyalaridan foydalanish." *Ustozlar uchun* 83.1 (2025): 92-94.
9. O'rmonovna X. X. Teaching methodology of information technologies and mathematical modeling of processes based on a creative approach // *образование наука и инновационные идеи в мире*. – 2025. – Т. 82. – №. 2. – С. 71-76.
10. Temirova Z. A. et al. THE USE OF DISTANCE LEARNING IN MEDICAL EDUCATION // *Экономика и социум*. – 2023. – №. 11 (114)-1. – С. 424-426.
11. Temirova Z. A. et al. IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATICS TO FOREIGN STUDENTS // *Экономика и социум*. – 2023. – №. 12 (115)-2. – С. 513-515.
12. O'rmonovna X. X. MODERN TEACHING REQUIREMENTS OF THE SUBJECT "INFORMATION TECHNOLOGY IN MEDICINE" // *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*. – 2025. – Т. 82. – №. 2. – С. 98-102.
- 13.** O'rmonovna X. X. TEACHING METHODOLOGY OF INFORMATION TECHNOLOGIES AND MATHEMATICAL MODELING OF PROCESSES BASED ON A CREATIVE APPROACH // *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*. – 2025. – Т. 82. – №. 2. – С. 71-76.